

### บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

### การพัฒนาการเกษตรเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

โดย

นายแสนคม สังฆะวดี

พฤษภาคม 2542

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร.สุนิลา ทุนผล

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเกษตรเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยว ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบถึงลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนบ้านสะโงะ 2) เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนบ้านสะโงะที่มีต่อกิจกรรมของหมู่บ้าน ในด้านประเพณีและวัฒนธรรมทางการเกษตร และด้านศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตการอยู่ร่วมกันของเกษตรกรชาวเขาเผ่าอาข่า 3) เพื่อทราบถึงข้อเสนอแนะของประชาชนบ้านสะโงะในแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์ฟื้นฟูกิจกรรมของหมู่บ้าน เพื่อให้มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ถูกต้องและเป็นไปในทิศทางที่ยั่งยืน ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนบ้านสะโงะที่มีอายุระหว่าง 18-60 ปี จำนวน 191 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความตรงในเนื้อหาและทดสอบความเที่ยง โดยได้ค่าความเที่ยง 0.77 การเก็บข้อมูลได้ดำเนินการระหว่างเดือนกันยายน ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ.2541 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม สถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลครึ่งหนึ่งเป็นเพศชายมีอายุโดยเฉลี่ย 38 ปี ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษาในสถาบันการศึกษาใด มีรายได้เฉลี่ย 19,505 บาทต่อปี มีแรงงานที่สามารถ

ทำงานด้านการเกษตรเฉลี่ยครอบครัวละ 2 คน ส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเองบางส่วนและเช่าบางส่วนที่ใช้ในการเกษตร

ทัศนคติของประชาชนบ้านสะโง๊ะที่มีต่อกิจกรรมของหมู่บ้านในด้านประเพณีและวัฒนธรรมทางการเกษตร และด้านศิลปวัฒนธรรมและวิถีชีวิตการอยู่ร่วมกันของชาวเขาเผ่าอาข่า ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลแสดงทัศนคติว่า เห็นควรรักษากิจกรรมเกือบทุกกิจกรรมของหมู่บ้าน ทั้ง 2 ด้านไว้ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป แต่มีบางกิจกรรมที่ผู้ให้ข้อมูล แสดงทัศนคติว่าควรยกเลิกไป เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ให้ผลในทางลบแก่การพัฒนาการเกษตรเพื่อกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาทิเช่น การห้ามอาบน้ำ ก่อนและหลังการเข้าไปเผาไม้ที่แห้งในไร่ และการที่กำหนดให้ประชาชนอาข่าทุกคนต้องมีกล้วยาสูปประจำตัวที่มีความยาวไม่น้อยกว่า 1 ศอก เป็นต้น

สำหรับข้อเสนอแนะของประชาชนบ้านสะโง๊ะในแนวทางการพัฒนาและอนุรักษ์ฟื้นฟูกิจกรรมของหมู่บ้าน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้ระบุ ข้อเสนอแนะในการปรับเปลี่ยนกิจกรรมของหมู่บ้านในหลายกิจกรรม เป็นต้นว่า ควรให้ผู้เผาไม้แห้งในไร่อาบน้ำได้ เพื่อไม่ให้มีกลิ่นตัวที่ไม่พึงประสงค์ อันอาจจะสร้างความรำคาญให้แก่ผู้ใกล้ชิด รวมทั้งนักท่องเที่ยวด้วย และควรให้ประชาชนบ้านสะโง๊ะทุกคนมีเสรีในการครอบครองกล้วยาสูปประจำตัว รวมทั้ง ควรอนุญาตให้ครอบครัวใด ที่ทำพิธีกินข้าวใหม่แล้วไปเก็บเกี่ยวข้าวได้ โดยไม่ต้องรอให้ครอบครัวอื่น ๆ ทำพิธีกินข้าวใหม่เสร็จพร้อมกันก่อน